

In Frankrijk is het voorbij met de linkse hegemonie in de media en de boekwinkels

Posted on 31 januari 2026 by René ter Steege

In de laatste dagen van 2025 moesten linkse Fransen even slikken bij het nieuws dat CNews, het 'Franse Fox News', de hoogste kijkcijfers had behaald van alle nieuwszenders. BFMTV, jarenlang de nummer één in die categorie, was overtuigend verslagen. Het ging hier om meer dan een doorsnee bericht over kijkcijfers, want kort tevoren had een leidinggevende van de publieke omroep CNews omschreven als 'extreemrechts'.

Haar opmerking past perfect in de cultuurstrijd die in Frankrijk al jaren aan de gang is en waarbij de ooit linkse hegemonie de ene slag na de andere incasseert. Ook boekwinkels, en de ongeveer 450 vestigingen op stations en vliegvelden van de keten Relay, getuigen daarvan. De beste plekken zijn er gereserveerd voor boeken van rechtse en ultrarechtse politici en schrijvers die vaak twee dingen gemeen hebben: ze schetsen een apocalyptisch beeld van een Frankrijk dat teloorgaat onder niet-westerse immigratie én ze verschijnen bij de prestigieuze uitgever

Fayard, ooit bekend van beroemde, klassieke, Franse en buitenlandse auteurs.

Nu prijken op Fayards bestsellerslijsten de boeken van politici als oud-president Nicolas Sarkozy, die in de gevangenis een dagboek bijhield, Jordan Bardella, leider van het radicaal-rechtse Rassemblement National en mogelijk presidentskandidaat in 2027 benevens het essay waarmee Marion Maréchal, kleindochter van Jean-Marie Le Pen, tracht zich nóg rechtser te profileren.

Drijvende kracht

'De verkoopcijfers van deze boeken zouden een teken zijn dat Frankrijk naar rechts en zelfs naar extreemrechts afzwenkt,' schrijft Michel Guerrin in zijn wekelijke column in *Le Monde* over de wisselwerking tussen politiek en cultuur in Frankrijk. De drijvende kracht achter de verrechtsing blijft op de achtergrond. Dat is de Bretonse ondernemer Vincent Bolloré, een conservatieve, zeer katholieke zeventiger die steeds meer media de door links gehate en naar hem vernoemde '*bollosphère*' binnenloodste.

Nog erger, volgens zijn critici: de man is nog succesvol ook. CNews, een van zijn zeer vele aankopen, heeft dus de concurrentie verslagen, terwijl ook zijn recentere aanwinsten als de radiozender Europe1 en de zondagskrant *Le Journal du Dimanche* (JDD) meer luisteraars en lezers kregen. Die media bieden buitensporige, welwillende aandacht aan rechtse politici, schrijvers en denkers. Niet dat linkse evenknieën worden gemeden, maar zij moeten wel hun ondergeschikte plaats kennen. Dit alles met het doel, volgens de in Frankrijk steeds zeldzamer wordende neutrale waarnemers, om in 2027 een oer-rechtse president aan de macht te brengen als opvolger van de niet herkiesbare Emmanuel Macron.

De met Bolloré's zegen uitgegeven boeken behalen voor Frankrijk ongekende oplagen, noteert Michel Guerrin. Van Sarkozy's *Journal d'un prisonnier* zijn al zo'n 200.000 exemplaren verkocht, 320.000 van Jordan Bardella's twee boeken, 400.000 van auteur-politicus-ondernemer Philippe de Villiers. De verkoop van werken van linkse politici steken daar sneu bij af, zoals de 1200 verkochte exemplaren van het boek van de socialiste Ségolène Royal, overigens ook uitgegeven bij Fayard.

Wat uiteraard geen verband bewijst tussen hoge verkoopcijfers en verkiezingsresultaten. Maar de toon is gezet: in het ooit links geachte Frankrijk spelen verschillende variaties van rechts de eerste viool. Waarbij de vraag rijst

waarom CNews toch zo populair is. Ster-presentator Pascal Praud, net als Johan Derksen een voormalig voetbalcommentator, dirigeert discussiepanels van oudere rechtse heren en een enkele dame die het heel erg met elkaar eens zijn over de rampspoed die de niet-westerse immigratie Frankrijk berokkent.

Daar zit veel waars in, maar de boodschap wordt er bij de voornamelijk oudere kijkers urenlang wel erg hard ingehamerd. Toch waarderen zij Prauds soms onorthodoxe aanpak, zoals zijn met tranen doordrenkte en bijna poëtische verslag van de begrafenis van een jonge rugbyspeler die werd doodgestoken tijdens een dorpsfeest. Dat was in 2023, maar de bijna meteen opgepakte verdachten, allen van Noord-Afrikaanse afkomst, zijn nog steeds niet berecht. Volgens CNews en andere media van Bolloré's conglomeraat Vivendi past de moord in een patroon van 'racisme tegen blanken', het zoveelste gevolg van de immigratie.

Sinds Bolloré's overname in 2023 is ook de *JDD*, Frankrijks enige echte zondagskrant, van een soort *AD* uitgegroeid tot een ideologisch vehikel voor zeer rechtse ideeën. Daar ging wel een wekenlange staking van de inmiddels vertrokken journalisten aan vooraf, benevens petities van bezorgde Fransen, niet per se allemaal links, tegen het afglijden van een respectabel zij het wat gezapig journalistiek instituut naar de *bollosphère* of zelfs de *fachosphère*, waar het fascisme op de loer ligt.

Taboes geslecht

De protesten haalden niets uit en de nieuwe hoofdredacteur, in een eerdere functie aangeklaagd wegens racisme jegens een zwarte politica, gaf ruim baan aan de crème de la crème van het ultrarechtse columnistendom. Politici als Marion Maréchal en Sarah Knafo, de ambitieuze echtgenote van Eric Zemmour, worden regelmatig in het zonnetje gezet. Jordan Bardella, volgens peilingen de grote favoriet bij de presidentsverkiezingen van 2027, geldt in de kolommen reeds als toekomstig staatshoofd.

In reportages overtreden *JDD*-journalisten de in andere media gerespecteerde taboes op vermelding van etnische afkomst van verdachten van misdrijven of de bevolkingssamenstelling van bepaalde buurten. Ze leggen daar juist sterk de nadruk op.

De leiding van de *JDD* beweert dat de oplage sinds de overname is gestegen tot… 112.000. Dat stelt natuurlijk niets voor in zo'n groot land, de concurrentie met de

zondagsuitgaven van dagbladen is dan ook moordend. Maar de invloed van de *JDD* reikte altijd verder dan zijn bescheiden oplage: 'bekende Fransen' kozen die krant als ze iets te melden hadden. Inmiddels zijn dat vooral rechtse BF'ers.

Cultureel rechts en economisch links

Je zou verwachten dat de rechtse cultuurgolf ook beukt op de linksige sociaal-economische politiek van president Emmanuel Macron, onder wiens leiding de Franse staatsschuld dermate is gestegen dat 'Griekse toestanden' op de loer liggen als niet fors wordt bezuinigd. Maar hier blijft het stil, de *bollosphère* lijkt de neus op te halen voor dit soort banale zaken.

Volgens de rechtse krant *Le Figaro*, (nog) niet behorend tot het imperium van Bolloré, regende het de laatste weken bij de begrotingsonderhandelingen extra belastingen voor bedrijven, extra uitkeringen aan zwakkeren in de samenleving en intrekkingen van belastingvoordelen voor ondernemers. Het stemgedrag van de fractie van Marine Le Pens partij, de grootste in het parlement, kwam vaak overeen met dat van socialisten, communisten en de ultralinkse partij LFI van Jean-Luc Mélenchon. In het radicaal-rechtse jargon zijn dat 'immigrationnistes', voorstanders van meer immigratie.

Cultureel zeer rechts en economisch zeer links, Frankrijks ultra-conservatieven zitten er niet mee. Nogal wat boekwinkels staan echter voor een dilemma: moeten ze prominente plekken reserveren voor die verfoeide bestsellers?

Wynia's Week** verschijnt 156 keer per jaar en wordt **volledig mogelijk gemaakt** door de donateurs. Doet u mee, ook in het nieuwe jaar? **Doneren kan zo**. **Hartelijk dank!